

(כל הזכויות שמורות)

התהום בין משה שרת ופנחס לבון תפער עוד יותר, אחרי המסיבה הסגורה שהתקיימה השבוע לרגל חיסול ביתו של מצביא ההגנה המנוח, אליה גולומב, ומסיבתו, שנערכה תחת חסותו של שרת, גיסו של גולומב, לא הוזמן שריהבטחון כלל. לעומת זאת הוזמנה גולה מאירסון.

בטחון המדינה ישתפר אם תמוטט פאקיסטאן, דבר העלול לקרות בחודשים הקרובים. החלק המזרחי של פאקיסטאן, הרואה עצמו חלק של אסיה המזרחית, דורש עצמאות מוחלטת ומאיים במלחמת אזרחים כדי להיפרד מן החלק המערבי. מאחר שרק החלק המערבי נוטה להתערב בעניני המרחב ומהווה עורך ובסיס אספקה לערבים במקרה של סיבוב שני, תקל התפרקות פאקיסטאן על מעמדה של ישראל.

אם אתה עובר במפעל שסיכוייו הכלכליים אינם בטוחים, צפה לצרות. יורשו של ברוס מקדניאל כראש מלכת הסיוע האמריקאי בארץ, העומד להגיש בקרוב, ידאג מעתה יותר לערכם הכלכליים גרידא של מפעלי הפיתוח, בעוד שמקדניאל נטה לשים לב גם לערכם הציוני.

מאבק גדול עומד להתפתח בין ישראל וארצות-הברית על ניצול מל-הירדן. התכנית העלבית החדשה, שהוכנה על-ידי המנדטים גרמניים, מצאה חן בעיני הממשלה האמריקאית, ששיבחה את יתרונותיה הסכניים, התעלמה מן הצדדים המדיניים שעוררו את מורת רוח ישראל.

היכון לשרשרת סנסציות חדשות במשפט קסטנר, שהתחדש השבוע. כל הצדדים התרכזו למאבק מכריע בסיבוב השני, שיעמיד בצל את הסיבוב הראשון. קסטנר עצמו פירסם הצהרות מאמרים בעתון זמנים. שיא המשפט יהיה, כמשוער, עדותו של אהוד אבריאלי, אחד המוחות החריפים בחוגי הממשלה ונציגים העיקרי בפרשה זאת.

אל תצפה להתנגשות מברעת בין בריטניה וארצות-הברית בענין הודו-סין. עמדת שריהחץ הבריטי, שניסה להשיג פשרה עם הקומוניסטים והואשם על-ידי האמריקאים כצ'מברליין חדש, נעשתה קיצונית יותר אחרי שנכשלו מאמציו עד כה. לעומת זאת שוכנעו האמריקאים שלא יוכלו לפעול בלי בריטניה. שתי העמדות עומדות להתקרב מחדש זו לזו, דבר שיפחית את הסכנה שמלחמת הודו-סין תפתח למלחמת-עולם שלישית.

המפקח הכללי של המשטרה, יחזקאח סחר, עלול לפרוש מן השרות לאות מחאה, אם גם בממשלה הבאה יהיה משרד משטרה עצמאי. כמו ישראל רוקח ופנחס רוזן, רוצה סחר לצרף את המשטרה למשרד הפנים או המשפטים. לעומת זאת נאלצים ראשי מפא"י לקיים משרד משטרה עצמאי, כדי להשאיר את חכרם הספרדי היחיד, בכור שיטריה, בממשלה.

אם עדיין אינך חתום על "הארץ", חכה לצילצול סלפון. אחרי שתפוצת הארץ ירדה באופן ניכר, כתוצאה מעליית העתון הפרוגרסיבי זמנים, עומדת המינהלה לעשות מאמצים נואשים לתיקון המצב. ובכלל זה לערוך מיבצע של החתמות סלפוניות. ההתקפה על העתונות השבועית מעל עמודי הארץ באה גם היא במגמה ללחוס בהתחרות בלתי-רצויה, הפוגעת בתפוצת גליון ערב-שבת של הארץ.

אם התרגזת עד כה על זכויות-היתר הניתנות לקונסולרי כבוד, שהם על-פי רוב סוחרים מקומיים שהגיעו למעמדם הודות לקשריהם עם ארצות חזק, ייתכן כי תהיה לך בקרוב עילה לשמחה. הממשלה שוקלת כיצד לצמצם את זכויות הקונסולים האלה, שאחדים מהם חשודים בניצול מעמדם לתועלת מסחרית.

אם אתה תעשיין, היכון לאסיפה כללית נרגשת בהתייחסויות בעלי התעשייה. האופוזיציה התוקפנית עומדת שוב להתקיף את אריה שנקר, הדיקטטור של ההתאחדות, אף כי השנה לא תיערכנה בחירות לנשיאות.

התכונן לצימצום נסיעותיך במוניות. אם יתאמתו השמועות על העלאת מחירי הצימגים, אחרי עליית מחירי חדלק, יפחתו בשנה הקרובה במידה ניכרת מספר הבקשות לרשיונות למכוניות פרטיות ומסחריות.

מהפכה כללית עומדת לחול באויר, כשיוחלפו בשנים הקרובות אווירונים הנוכחיים בסוג חדש של מסוסים שאינו זקוק לשדות-תעופה. לא יהיו אלה הליקופטרים אלא מסוסים שיעמדו על זנבם וימריאו ישר כלפי מעלה, בעזרת מנועים חזקים במיוחד. אווירונים אלה יוכלו לחנות כמעט בכל מקום ביבשה ובאניה, יתקדמו עם הצבא בלי צורך בהתקנת שדות-תעופה.

גם הצלחות האגדתיות תהפוכנה מחזה רגיל. הצבא הי-אמריקאי כבר החל לבנות צלחות ממונעות בכוח סילוני, שיוכלו לנוע לכל עבר, להמריא במקום ולעמוד באויר.

אם התפעלת מלחימתו היפה של גיבור דיאן-ביאן-פו, כריסטיאן דה'קאסטר, תשמח לראותו בקרוב על הבד בסרט קפיצה לגיהנום, המתאר את המערכה האבודה. אגן לאד ישאח את הנגדל הגיבור.

צפה לשערוריה רבתית לכשיבוא לישראל הסרט. הגדול במיפורי תבל, המתאר את חייו של ישו מנצרת. יש להניח כי הגוש היתי-בישראל ירעיש עולמות, וכי המועצה לביקורת סרטים תאסור את הסרט, שהסרתו תתחיל בקרוב.

בחורף הבא תראה את מאריקין מונרו במהדורה משופרת, לכשיבואו סרטי הסינימסקופ הראשונים, ביניהם כיצד נישאים למליונר, סרטה האחרון של מאריקין לפני הנישוא. בתי-הקולנוע בארץ כבר החלו בהכנת המסכים המתאימים.

שיתוף הפעולה הצרפתי-איטלקי בסרטים, עומד להיפסק, מאחר שהתברר כי מרבית התפוקה המשותפת היתה בעלת איכות ירודה.

ידועה, את עמדת שני העתונים: "אם חשבת את הגנב שלי, אשבת את הגנב שלך!"

אזרחי ישראל הבלתי-דתיים עקבו אחרי התחרות בהנאה גלויה. אולם לא חסרו גם שהרגישו רגש של אשמה בלבם: בשעה שהעתונים ניגנו בכותרותיהם, נשרף כבודו של המוסד העליון במדינה.

חקירות

הגלימה השחורה

כשחיפשו שרי הממשלה השבוע את הכבש השחורה שהביאה עליהם את צרר השערוריות הצ'יבוריות (ראה לעיל) נתקל מבטם באדם הגיגל ללבוש גלימה שחורה. ראשי הקואליציה החלו מהרהרים בתפקידי המיוחד של חיים כהן בפרשה כולה.

לא ראש-הממשלה ולא שרי-המשפטים, הבוס של כהן, היה להם כל מושג על כונתו של כהן לחולל את סערת לורנץ. הרקע האישי של התנגשות לורנץ-כהן לא נראה לרבים כחסבר ממצה. מאחורי כהן הזדקרה דמותו של הרועה משה-בוקר.

אז-אז. בן-גוריון לא שקט לאחורנה במשקו, החל להטיף שוב בחריפות לרעיגו הנושן: היסול המפלגות, בנין משטר חדש על שתי מפלגות (מפא"י והצ"כ) בלבד, הנהגת שיטת-בחירות אישיות-אזוריות ל-מסרה זו.

התקלה הגדולה על דרך זו היא ההזית הדתית, שכל קיומה תלוי בשיטה הקו-אליציונית, בה היא מהדהד לשון מאזניים נצחית. גילוי שתי השערוריות מסביב לאישים דתיים יכול היה להיות מהלומה פקחית לעירעורה.

זה מכבר היה ידוע כי בקירבת חיים כהן וכי. ג'י. קיים ארכיון שלם של תיקים סודיים נגד מנהיגים דתיים שהסתכחו עם החוק. העיר פעם עסקן מפא"י, כשהחיים איימו לפרוש מן הקואליציה: "לכמה אנשים ישנה ברירה להיות שרים וח"כים, או לשבת בבית-הסוהר."

המזל הגדול. אולם אחרי שועדת ה-כנסת סירבה לבטל את חסינות לורנץ, היה נדמה כי חיים כהן יצטרך להתפטר. לדברי איש המיגון העיר משה שרת כי יהיה זה "המול הגדול ביותר שיכול לקרות למדינת ישראל!" אולם כהן החזיק מעמד - בעזרת בעלי-החסות והחשש שפיתורין ית-פרשו כחיפוי על שחיתות.

אם לא יתגבר שרת במהרה על משרתו המשפטי, יתכן שעוד יהיה חומר רב לע-נוני-הערב-על-למועד הבחירות הבאות.

עיתונות

מותו של צלם

מקלעי ברן הפליטו צרורות, מרגמות הטילו פגזים, ואניה שחורה עלתה באש ועשן ממול לחוף תל-אביב. בין גושאי הרובים והמקלעים הסתובב צעיר רחב-גרם. היה זה רוברט קאפא שכיוון לעבר אלטלינה ואנשיה שקפצו לתוך המים. הוא היטיב לכהן מאלה שהתקדמו ליוו לעבר חוף היב. הוא כיוון את מצלמתו.

לפני שהעריב היום נפצע קאפא ברגלו על-ידי כדור תועה אך הוא המשיך לכוון את מצלמת הקונסוס בעלת העדשות ה-טלסקופיות עד שאסף במצלמתו ככתת צילומים מוזעזעת.

קאפא נשאר בארץ משך כל חודשי מלחמת העצמאות, חזר לארצות-הברית רק אחר שסיים את צילומם של שני ספרי תמונות: דו"ח על ישראל וזאת היא ישראל.

לא היתה זאת הפעם הראשונה בה שימשה המצלמה כנשקו האישי של קאפא. לראש-שונה השתמש בה במלחמת האזרחים הספרדית, אותה כיסה בשביל שני גדולי השבועונים האמריקאים. לייק ולוק, קאפא שצילם גם בצד הקומוניסטי וגם בצידו של פראנקו התפרסם לאחר מכן במיוחד בצילומים שהביא מפיוור ברית המועצות.

את נשקו לא זנח קאפא עד יומו האחרון, שבא עליו בגיל 41, בשבוע שעבר כשעלה על מוקש בקרבת הנוי שבנהודו סין, זכר ידיו של קאפא וחברו לעבודה (המשך בעמוד 12)

העם

עונת השערוריות

הכל התחיל כשחיצצר מעריב, בערב שבת שעבר, את הידיעה כי ח"כ אגודת-ישראל שלמה לורנץ הואשם במכירת דולארים (העולם הזה 866). איש לא ידע בדיוק כיצד הגיעה ידיעה זאת לעתון: בקשת היועץ המשפטי לועדת הכנסת לבטל את חסינות הח"כ היתה סודית, ההזמנה לשיבת הועדה לא הוכירה שום שם.

איש מעריב לא נבון, הסביר בחיוך: "זה היה פשוט. טילפנו לכל חבר-כנסת הביתה, שאלנו אותו אם הוא האישי. אחרי הצילצול ה-49 מצאנו את הח"כ!"

היו אנשים במדינה שלא האמינו לסברה פשוטה זו. הם שמו לב לעובדה הקטנה של עורך מעריב עזריאל קרליבך הוא בן-דודו של היועץ המשפטי חיים כהן. חיים כהן הוא שהגיש את הבקשה הסודית. חיים כהן היה גם הנפגע העיקרי כשהתריע שלמה לורנץ, בשעתו, נגד מעצרו במחנה-ריכוז ג'למי כחשוד באיגון קבוצת קנאים לפיצוץ בנין הכנסת.

גנבי, גנבך, גנבו. תרועת-ההצוצרה של מעריב העלתה הד מידי במתחיהו ויריבו המושבע, ידיעות אחרונות. עתון

צלם רוברט קאפא. תמיד, העדשה למוקד

זה עבר כמה שבועות לפני כן בחקירת עסקיו של חבר-כנסת דתי אחר, תת-שר הסעד ישראל שלמה רוזנברג. שלושה ימים אחרי פצצת מעריב, הטיל ידיעות אחרונות את הפגז שלו, שעורר רעש חזק שבועתיים.

המזור הוא כי ידיעות אחרונות לא גילה את אמריקה, העובדות השנויות במחלוקת שהיו קשורות בשם רוזנברג היו ידועות מזה חדשים לכל עתונאי בארץ. העתון היות פיסס על כך מאמרים ארוכים. ש"רוריון מלכיאל גרינוואלד פירסם זותן ב-כמה אגרות מופסות. המשטרה, שביקשה להגיש משפט-דיבה נגד גרינוואלד, ניסתה לשיא לגבות עדות מרוזנברג, שלא היה מעונין בפירסום. גם מעריב, שחקר את הפרשה, נמנע, משום-מה, לפרסמה.

לאחרונה חקרו כמה עתונים את הפרשה מחדש... אולם ידיעות אחרונות הקדים את כולם, לא הירפה מן הפרשה, חזר אליה יום אחרי יובל. בין שני עתוני-הערב התפתחה התחרות מורה, כשכל עתון שם את הדגש על הפרשה שהוא גילה, ביקש להמעיט את דמות השערוריה של יריבו. הגדיר עתונאי אחד, תוך זיוף הלצה

אבותיהם של השניים היו צמד-ברזל בפולין, שני בני-הדוד למדו בישיבת הרב קוק הירושלמית יחד עם דוד רזיאל.

** בלשכת העתונות הממשלתית, תל-אביב בשנת 1949.

*** ביניהם העולם הזה, שהציב לפני חודש-שיים חוליות-חקירה לפרשה זו, ט"ח את הריאיון המיוחד עם רוזנברג יומיים לפני פירסום השערוריה.